

Lähetysseuran kehitysyhteistyö Nepalissa

SUS Uplift yhteisönkehittämishanke

Etelä-Nepalin alankoalueilla on paljon maattomia yhteisöjä, joilla ei ole laillista oikeutta asua tai viljellä alueella. Heistä valtaosa on maata omistamattomia kastittomia (nk. daliteja) tai he kuuluvat syrjittyihin etnisiin vähemmistöihin. Yhteisöt ovat maaseudulla, usein sosiaalisesti eristettyinä. Hankealueiden yhteisöt ovat asettuneet valtion maille, esimerkiksi maantien reunaan tai luonnonsuojelun alueen puskurialueelle, tai ovat torppareita. Useat yhteisöt ovat joutuneet siirtymään alkuperäisiltä asuinalueiltaan tulvien tai valtion häädön vuoksi. Vain n. 2 % naisista on lukutaitoisia, ja suurin osa kouluikäisistä lapsista ei käy koulua tai jättää koulun kesken muutaman luokan jälkeen, kun heitä tarvitaan ansiotyöhön. Tytöt naitetaan nuorina (13–15-vuotiaina), ja naisten ja lasten terveydentila on huono heikon ravinnon ja jopa Nepalin oloissa surkeitten elinolosuhteitten vuoksi. Äitien heikko tietämys raskauksista, synnytyksistä tai lasten tarvitsemasta ravinnosta aiheuttaa synnytyskomplikaatioita, terveysongelmia ja aliravitsemusta. Ravinnonsaannin epävarmuus, peruspalveluiden puute ja vähäiset elinkeinomahdollisuudet ovat yhteisöjen jäsenten pääongelmia. Kastin tai sukupuoleen perustuva syrjintä on yleistä. Henkilö- tai syntymätodistukset puuttuvat erityisesti naisilta ja lapsilta, mikä vaikeuttaa palveluiden saamista ja estää esimerkiksi kouluun ilmoittautumisen tai maan ostamisen. Ympäristöongelmat ovat lisääntyneet ilmastonmuutoksen sekä tietämättömyyden vuoksi. Vessoja tai puhdasta vettä on vähän.

Hankkeessa perustetaan naisten ryhmiä ja yhteisöryhmiä ja tuetaan niitä koulutusten ja pienrahoituksen kautta. Yhteisöjä neuvotaan henkilötodistusten, syntymätodistusten ja maa-oikeuksien saamisessa. Yhteisöjä koulutetaan maataloudessa ja eläinten kasvatuksessa sekä tuetaan pienkastelujärjestelmien ja kaivojen rakentamista. Hankkeessa tuetaan lukutaitoluokkia koulun ulkopuolella oleville lapsille.

Toteuttava kumppanijärjestö on Samari Utthan Sewa (SUS).

Sanjal rauhantyö

Työn tavoitteena on, että hankealueilla olevien eri uskontoja harjoittavien ja eri etnisiä ryhmiä edustavien yhteisöjen välinen kanssakäyminen paranee ja sitä kautta heikoimmassa olevien ryhmien, erityisesti musliminaisten ja -nuorten oikeus osallistumiseen, toimeentuloon, koulutukseen ja terveydenhoitoon toteutuu.

10-vuotinen sisällissota vaikuttaa nepalilaisessa yhteiskunnassa yhä eikä rauha ole päässyt juurtumaan kaikkiin yhteisöihin. Uudesta edistyksellisestä perustuslaista huolimatta vähemmistöuskontojen oikeuksia poljetaan. Etelä-Nepalin muslimiyhteisöt elävät eristäytyneinä, ja yhteydet valtionhallintoon tai muuhun ympäröivään yhteiskuntaan ovat hyvin heikot. Työttömyys, tyttöjen ja naisten heikko asema, siirtotyölläisyyden tuomat ongelmat sekä poliittisesti levoton tilanne eteläisessä Nepalissa vaikeuttavat rauhan toteutumista. Läntisessä Nepalissa naisen asema on edelleen hyvin heikko ja naisia ja tyttöjä alistetaan monen haitallisen perinteen kautta ja niistä irrottautuminen aiheuttaa yhteisöissä konflikteja. Myös kastijärjestelmä on läntisessä Nepalissa edelleen vahva.

Hankkeen toteuttava kumppani on Sasthagat Bikas Sanjal -verkosto.

Forward Looking vammaistyön kehittäminen

Nepalissa arvioidaan olevan yli puoli miljoonaa näkö-, kuulo- tai fyysisesti vammaista ihmistä. Köyhyys ja yhteiskunnan hylkivä asenne heitä kohtaan johtavat eriarvoisuuteen muiden ihmisten kanssa. Edelleen on yleistä, että vammaiset henkilöt pidetään piilossa yhteisön jäseniltä, sillä häpeä ja vammaisuuden stigma ovat voimakkaita. Monissa kodeissa vammaiset lapset ja nuoret jäävät peruskoulutusta vaille. Heidän kasvaessaan syrjäytyminen normaalista sosiaalisesta, yhteiskunnallisesta ja elinkeinoelämästä johtavat siihen, ettei heillä ole mahdollisuutta ammattiin, ihmisarvoiseen elämään eikä omiin valintoihin tulevaisuutensa suhteen. Saavuttaakseen perusoikeutensa yhteiskunnassa vammaisten ihmisten tulee itse ottaa ohjat käsiin omasta tulevaisuudestaan. Tämän edellytyksenä ovat mm. lukutaito ja itsenäinen toimeentulo. Vaikka Nepalilainen uusi perustuslaki on edistyskellinen vammaisasioissa, lain toimeenpanossa on suuria haasteita.

Hankkeen tavoitteena on, että vammaisten nuorten ja aikuisten elämä muuttuu oikeuksien toteutumisen, koulutuksen, parantuneen toimeentulon sekä ammatti- ja elämäntaitokoulutuksen ansiosta ja että he saavat mahdollisuuden tasavertaiseen, ihmisarvoiseen elämään. Tavoitteena on myös parantaa nepalilaisten vammaisjärjestöjen kykyä edistää vammaisten ihmisten oikeuksien toteutumista ja kykyä linkittää heitä valtion tuen piiriin.

Dhading-yhteisön terveydenhuolto

Hanke toimii Dhadingin pohjoisilla ja syrjäisillä alueilla lähellä Tiibetin rajaa, jonne valtion palvelut eivät ulotu. Alueen väestöstä kolmasosa on äärimmäisessä köyhyudessa eläviä daliteja tai tamang-, chepang- ja kumal-vähemmistöihin kuuluvia yhteisöjä. Suuri osa lapsista on aliravittuja, ja huonoon ravintoon ja hygieniaan liittyvät taudit, kuten ripuli ja loiset, ovat olleet yleisiä. Vuoden 2015 maanjäristyksissä Dhadingin piirikunta tuhoutui pahoin ja hankeyhteisöjen vesi- ja kastelujärjestelmät vaurioituivat. Maanjäristyksissä laskeneiden pohjavesien ja ilmastomuutoksen vuoksi aluetta vaivaa kuivuus.

Hankkeen tavoitteena on, että Dhadingin alueen etnisten vähemmistöyhteisöjen terveys, ravitsemus, hygienia ja sanitaatiotilanne paranevat. Tavoitteena on myös, että paikallisviranomaiset ottavat vastuun julkisten palveluitten ja resurssien hankkimisesta yhteisöjen käyttöön. Toteuttava kumppani on Shanti Nepal.

CMC-N mielenterveystyön kehittäminen

Mielenterveysongelmia ei Nepalissa edelleenkään tunnisteta, osata ehkäistä tai hoitaa riittävästi. Erityisesti naiset ja tytöt kärsivät masennuksesta ja sen sosiaalisista seurauksista, stigmasta. Vaikka Nepal on liittynyt kansainväliseen vammaisten oikeuksien sopimukseen, psykososiaalisesti vammaiset ihmiset jäävät usein vammaispalvelujen ulkopuolelle ja syrjäytyvät. Uuden kuormituksen loivat keväällä 2015 tapahtuneet voimakkaat maanjäristykset, jotka aiheuttivat paljon aineellista tuhoa, inhimillistä kärsimystä ja pelkoa keskisessä Nepalissa. Ruumiillinen kurittaminen on edelleen käytössä syrjäseutujen kouluissa ja kodeissa, eikä opettajilla ole riittävästi ammattitaitoa ja tietämystä lapsiystävällisistä opetusmenetelmistä eikä vanhemmilla positiivisista kasvatustapuuksista. Koulujen tilat ja välineet ovat usein huonot ja luovaa

SUOMEN
LÄHETYSSEURA

ajattelua tukevia oppimismenetelmiä käytetään vain vähän. Poissaolot ja koulusta pois jättäytyminen ovat yleisiä ongelmia erityisesti tytöillä.

Hankkeen tavoitteena on, että kouluilla ja lasten vanhemmilla on käytössään lapsiystävällisemmät opetus- ja kurinpitomenetelmät, minkä seurauksena erityisesti tyttöjen mielenterveysongelmat vähenevät, yleinen hyvinvointi kasvaa ja koulunkäynti vakiintuu. Tavoitteena on, että hankealueitten kouluihin saadaan ammattitaitoista mielenterveys-, opinto- ja uraneuvontaa (comprehensive school counselling). Vaikeista mielenterveysongelmista kärsivien ihmisten vointi paranee heidän päästessä hoidon piiriin ja uusien vammauttavien mielenterveysongelmien synty ehkäistään puuttamalla ongelmiin ajoissa.

Hankkeen toteuttava kumppani on Centre for Mental Health and Counselling of Nepal (CMC). CMC on ensimmäisenä Nepalissa pilotoinut laaja-alaista koulukuraattori- ja opinto-ohjaustyötä, jolla tuetaan nuorten koulumenestystä, hyvinvointia ja työelämämahdollisuuksia

"Koshish" Vaikuttamistyö vammaisten oikeuksien toteutumiseksi Nepalissa

Nepal on liittynyt YK:n kansainväliseen vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimukseen ja säätänyt uuden vammaisten oikeuksien lain vuonna 2017. Niiden toimeenpanossa on kuitenkin vielä paljon tehtävää. Vammaisuuden määritelmä ja luokitukset ovat Nepalissa muuttuneet ensimmäisen vammaisten oikeuksia koskevan lain säätämisen jälkeen (v. 1982). Vammaisuuden taustojen ja syiden ymmärrys on lisääntynyt sekä yhteiskunnassa että viranomaisten piirissä. Psykososiaalisesti vammaisten ihmisten, kuten skitsofreniaa sairastavien tai muista pitkäaikaisista vakavista mielenterveysongelmista kärsivien, ei kuitenkaan usein katsota kuuluvan vammaisiin ihmisiin. Siksi he eivät myöskään pääse vammaisille ihmisille Nepalissa tarjolla olevien palveluitten ja tukien piiriin. Myös yleiset uskomukset Nepalissa eriarvoistavat psykososiaalisista syistä vammautuneita ihmisiä. Monissa voimassa olevissa laeissa heistä käytetään loukkaavia termejä. Kuten vammaisten ihmisten määrää yleisimminkin, arviot psykososiaalisesti vammaisten ihmisten määrästä vaihtelevat lähteestä riippuen huomattavasti. Sen arvioidaan olevan n. 1,25 % Nepalilaisesta väestöstä. Osuus on pieni, mutta ilman erityistä tukea nämä ihmiset elävät yhteiskunnan marginaalissa hyljeksittyinä ja alttiina hyväksikäytölle ja väkivallalle.

Hankkeen tavoitteena on, että Nepalilaiset lait ja säädökset muutetaan vammaisystävällisiksi ja vammaisten oikeudet huomioiviksi niin, että ne takaavat myös psykososiaalisesti vammaisten ihmisten oikeudet ja syrjivä kielenkäyttö muutetaan. Tavoitteena on myös, että poliisi- ja oikeuslaitos noudattavat psykososiaalisista syistä vammautuneitten oikeuksia lakien tulkinnassa ja toimeenpanossa.

Toteuttava kumppani on Koshish.

UMN:n äidinkielen opetushanke

Nepalilaisista alle 60 % aikuisista on lukutaitoisia. Toisaalta nuorten lukutaitoaste on jo lähellä 80 %:ia. Nykyisin suurin osa lapsista aloittaa koulun, mutta se jää usein kesken oppimisvaikeuksien ja vanhentuneitten opetusmenetelmien vuoksi. Opetuksen laatu on usein heikkoa ja opetusmateriaalit puutteellisia. Erityisen heikko asema on etnisten vähemmistöjen lapsilla ja vammaisilla lapsilla. Vain 29 % etnisten väestöryhmien lapsista jatkaa koulua yläkoulun loppuluokille.

Hankkeen tavoitteena on, että äidinkielen alkeisopetuksen ja lasten kehitystä tukevien opetusmenetelmien ansioista etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluvat lapset saavat hyvän alun opinnoissaan ja menestyvät myöhemmin koulussa myös muilla kielillä (nepalin kieli, englanti) Rukumin piirikunnassa.

Toteuttava kumppani on United Mission to Nepal (UMN).

Vuoristoyhteisöjen naiset kehityksen moottoreina

Vuoristoalueilla elävien etnisten vähemmistöjen ja dalitien ruokaturva ja toimeentulo ovat yhä heikkoja johtuen karuista ympäristöolosuhteista ja ilmastonmuutoksesta, äärimmäisestä köyhyydestä, heikoista viljely- ja karjankasvatuskäytännöistä ja puuttuvista mahdollisuuksista hankkia toimeentuloa vaihtoehtoisin tavoin esim. pienyrittäjinä. Perheitten ruokatilanne saattaa olla vuodessa turvattu vain 1–3 kuukautta. Erityisesti naisten ja lasten aliravitsemukseen ja huonoon terveydentilaan ovat syynä myös heikko sanitaatio- ja hygienia-tilanne, haitalliset perinteet sekä puhtaan juomaveden puute. Vuoden 2015 maanjäristyksissä tuhoutui 80 % Gorkhan piirikunnan taloista ja lähes yhtä paljon myös Dhadingin piirikunnassa. Maanjäristyksessä monen yhteisön kastelujärjestelmät tuhoutuivat ja pohjavedet siirtyivät aiheuttaen kuivuutta. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät kuivuutena sekä kasvien ja eläinten uusilla taudeilla.

Hankkeen tavoitteena on, että erityisesti naiset pystyvät tuottamaan läpi vuoden ravinteikasta ruokaa perheilleen ja parantamaan toimeentuloaan maatalouteen tai uusiin teknisiin taitoihin perustuvalla pienyritystoiminnalla. Tavoitteena on myös, että perheitten hygienia ja terveydentila on parantunut, luku- ja laskutaito ovat yleistyneet myös naisten keskuudessa ja naisiin kohdistuva väkivalta (ml. chhaupadi-käytäntö) vähentynyt. Yhteisöt ovat oppineet toimimaan kollektiivisesti: ne osaavat tunnistaa omat oikeutensa ja vastuunkantajien velvollisuudet sekä tunnistaa yhteisiä ongelmiaan, luoda suunnitelmat, toimia ja hankkia julkisia resursseja niiden ratkaisemiseksi aina läänitasoa myöten.

Toteuttava kumppani on SAHAS.